

EKSPERTINIO VERTINIMO PROCESO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ekspertinio vertinimo proceso organizavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – nustatyti viešosios įstaigos Inovacijų agentūros (toliau – IA) ekspertinio vertinimo proceso organizavimą, ekspertų atrankos, jų veiklos organizavimo ir kontrolės tvarką.

2. Aprašas yra ne norminio pobūdžio teisės aktas, reglamentuojantis IA vidaus procedūras.

3. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į Vykdomos eksperimentinės plėtros vertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2019 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 4-409 „Dėl vykdomos eksperimentinės plėtros vertinimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – *Eksperimentinės plėtros vertinimo metodika*), taip pat į teisės aktus, reglamentuojančius projektų finansavimą Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos fondų, kitų Europos Sąjungos finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšomis.

II SKYRIUS EKSPERTŲ ATRANKA

4. IA darbuotojui (toliau – užsakovas) prireikus papildomų specialiųjų žinių atitinkamoje srityje vertinant ir (ar) administruojant projektus, taip pat IA atliekant ekspertinius vertinimus išorės klientams, gali būti pasitelkiami reikiamos kvalifikacijos ekspertai.

5. IA ekspertinio vertinimo vadovas, išanalizavęs ekspertinio vertinimo poreikį, atsižvelgdamas į turimų ekspertų kvalifikaciją, turimą informaciją apie privačius interesus bei ekspertų užimtumą, iš IA ekspertų duomenų bazės Ekspertų skyriaus (toliau – EKS) vadovui teikia siūlymą dėl eksperto / ekspertų paskyrimo.

6. Jei atitinkamai užklausi įvertinti IA ekspertų duomenų bazėje nėra tinkamo eksperto, atliekama išorinė ekspertų paieška.

7. Jei projekte vykdyta / vykdoma / numatyta vykdyti mokslinių tyrimų ar eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) ar inovacinę veiklą, nustatant ekspertų skaičių, vadovaujamosi Eksperimentinės plėtros vertinimo metodika.

8. Kai kvalifikacinius ir kitus reikalavimus atitinka daugiau nei vienas atrinktas ekspertas, ekspertas parenkamas atsižvelgiant į šiuos kriterijus:

- 8.1. ekspertinį vertinimą gali pradėti greičiau ir atlikti per trumpesnę terminą;
- 8.2. turi teigiamą bendradarbiavimo su IA patirtį (išvadų išsamumas, pagrįstumas, nustatytų terminų laikymasis).

9. Ekspertines išvadas gali teikti ir IA darbuotojas, jeigu jis atitinka kvalifikacinius ir kitus reikalavimus.

10. Potencialiam(-iems) ekspertui(-ams) elektroniniu paštu išsiunčiamas paklausimas ar ekspertas sutiktų atlikti ekspertinį vertinimą (ekspertui išsiunčiamas klausimynas, projekto aprašymas, pristatoma ekspertinio vertinimo užduotis, darbo sąlygos, ekspertinio vertinimo principai). Ekspertinio vertinimo užsakymas su ekspertu gali būti suderinamas ir telefonu.

11. Ekspertinio vertinimo vadovas, gavęs preliminarų naujo eksperto (su kuriuo anksčiau nebuvo turėta sutartinių santykių (tiesioginių ar per tiekėjus) sutikimą dėl vertinimo atlikimo ir dokumentus, patvirtinančius turimą kvalifikaciją bei kitus reikalavimus, eksperto kandidatūrą suderinimui teikia EKS vadovui. Naujo eksperto suderinimas gali būti atliekamas el. paštu bei žodžiu.

12. EKS vadovas, patikrinęs naujo eksperto kvalifikacinius ir kitus reikalavimus, priima sprendimą pritarti arba nepritarti siūlomai naujo eksperto kandidatūrai.

13. Ekspertinio vertinimo vadovas turi teisę pakeisti skyrimo sprendimą, atsižvelgdamas į eksperto kvalifikaciją, galimus viešųjų ir privačių interesų konfliktus, galimybes laiku pateikti ekspertinę išvadą, bendradarbiavimo su IA patirtį (anksčiau teiktų išvadų išsamumas, pagrįstumas) ir (ar) paaiškėjus aplinkybėms, dėl kurių paskirtas ekspertas negali atlikti ekspertinio vertinimo.

14. Gavęs eksperto sutikimą dėl vertinimo atlikimo bei pasirašius konfidencialumo pasižadėjimą, ekspertui pateikiami dokumentai / informacija reikalingi ekspertiniam vertinimui.

15. Ekspertai, siekiantys tapti IA ekspertais, IA tinklalapyje nurodytais kontaktais pateikia savo gyvenimo aprašymą ir išsilavinimą patvirtinančius dokumentus. IA ekspertinio vertinimo vadovas, įvertinęs naujų ekspertų kvalifikaciją, įtraukia jų duomenis į IA ekspertų duomenų bazę ir informuoja apie tai ekspertus el. paštu.

III SKYRIUS REIKALAVIMAI EKSPERTAMS

16. Ekspertai turi būti:

16.1 nepriekaištingos reputacijos asmenys;

16.2. tinkamos kompetencijos.

17. Eksperto kompetencija nustatoma pagal jo formalią kvalifikaciją studijų ir (ar) mokslo srityje, ir (ar) profesinę darbo patirtį ir (ar) turimus reikalingus sertifikatus ir (arba) licencijas.

17.1. MTEP ekspertinius vertinimus atliekantys ekspertai turi turėti:

17.1.1. ne žemesnį kaip mokslų daktaro laipsnį arba jam prilygintą išsilavinimą (mokslų daktaro laipsnis turi būti pagal tą mokslų srities kryptį, kurios paraiška / projektas / prašymas vertinamas), arba

17.1.2. ne žemesnį kaip mokslų daktaro laipsnį arba jam prilygintą išsilavinimą (mokslų daktaro laipsnis turi būti pagal tą mokslų sritį, kurios paraiška / projektas / prašymas vertinamas) bei ne mažesnę nei 5 metų praktinio darbo patirtį toje mokslų srities kryptyje, kurios paraiška/projektas/prašymas vertinamas. Jeigu daktaro laipsnis yra pagal kitą mokslų sritį nei vertinama paraiška / projektas / prašymas, tuomet eksperto darbo patirtis turi būti ne mažesnė nei 10 metų toje mokslo kryptyje kurios paraiška / projektas / prašymas vertinamas, arba

17.1.3. ne žemesnį nei magistro laipsnį arba jam prilygintą išsilavinimą (magistro laipsnis turi būti pagal tą mokslų srities kryptį, kurios paraiška / projektas

/ prašymas vertinamas) bei ne mažesnę nei 5 metų praktinio darbo patirtį toje mokslų srityje, kurios paraiška / projektas / prašymas vertinamas. Jeigu magistro laipsnis yra pagal kitą mokslų sritį nei vertinama paraiška / projektas / prašymas, tuomet eksperto darbo patirtis turi būti ne mažesnė nei 10 metų toje mokslo kryptyje kurios paraiška / projektas / prašymas vertinamas.

17.2. Infrastruktūros ekspertinius vertinimus atliekantys ekspertai turi turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą inžinerinį išsilavinimą, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (arba Valstybės įmonės Statybos produkcijos sertifikavimo centro) išduotą kvalifikacijos atestatą, suteikiantį teisę vykdyti statinio techninę priežiūrą arba vadovauti statybos darbams, arba vykdyti statinio vykdymo priežiūrą, ar lygiavertį kvalifikaciją pagrindžiantį dokumentą.

17.3. Atsižvelgiant į vertinamo projekto tematikos specifiškumą bei kompleksiskumą, kitų sričių ekspertai, atliekantys ekspertinius vertinimus, turi turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą bei ne mažesnę nei 5 metų praktinio darbo patirtį toje srityje, kurios paraiška/projektas/prašymas vertinamas.

17.4. Atsižvelgiant į projektų tematiką / mokslų sritį / mokslų kryptį bei kitus aspektus, gali būti pasitelkiami ir kitos kvalifikacijos bei profesinės darbo patirties ekspertai.

18. Ekspertinei veiklai taip pat keliami tokie reikalavimai:

18.1. efektyvumo – jeigu yra galimybė rinktis iš keleto tos pačios srities ekspertų, pasirenkamas per trumpiausią laiką ekspertinį vertinimą galintis atlikti ekspertas(-ai);

18.2. nešališkumo - ne mažiau kaip 1 metus iki ekspertinio vertinimo pradžios nebūti turėjus darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių su projekto pareiškėju ar partneriu ar vykdytoju, taip pat su projekto pareiškėju ar partneriu ar vykdytoju nebūti susijus artimos giminystės ir (ar) svainystės ryšiais (asmenimis, susijusiais artimos giminystės ir (ar) svainystės ryšiais, laikomi sutuoktinis, jų vaikai (įvaikiai), tėvai (įtėviai), seneliai, vaikaičiai, taip pat eksperto ir jo sutuoktinio broliai (įbroliai), seserys (įseserės) ir šių brolių (įbrolių) bei seserų (įseserių) sutuoktiniai, taip pat asmenys, įregistravę partnerystę įstatymų nustatyta tvarka, taip pat ne mažiau kaip 5 metus jis nebūtų leidęs mokslinių publikacijų kartu su paraiškoje, projekto dokumentuose nurodytais tyrėjais).

19. Ekspertas taip pat įsipareigoja:

19.1. užtikrinti visos jam žinomos ir (ar) patikėtos konfidencialios informacijos slaptumą ir neprieinamumą, bei pasibaigus sutartiniams santykiams pagal ekspertinio vertinimo sutartį nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 2 (du) mėnesius sunaikinti šią informaciją (rašytinę ir elektroninę);

19.2. nenaudoti ir neatskleisti konfidencialios informacijos neteisėtu būdu ar kitiems nei ekspertinio vertinimo sutarties vykdymo tikslams;

19.3. imtis visų reikalingų priemonių, kad būtų išvengta neteisėto konfidencialios informacijos panaudojimo ir atskleidimo;

19.4. nedelsdamas informuoti IA, jeigu sužino ar įtaria, kad konfidenciali informacija buvo atskleista ar gali būti atskleista neturintiems teisės su ja susipažinti asmenims. Ekspertas įsipareigoja informuoti IA apie visas jam žinomas aplinkybes, keliančias grėsmę konfidencialios informacijos saugumui bei slaptumui;

19.5. vadovautis įstatymų viršenybės, lygiateisiškumo, lojalumo, politinio neutralumo, skaidrumo, atsakomybės už priimtus sprendimus principais ir svarbiausiais etikos principais, nustatytais Lietuvos Respublikos teisės aktu;

19.6. neatstovauti mokslo ir studijų institucijų ar verslo interesams, nesureikšminti ar nesumenkinti kurios nors mokslo krypties ar šakos pasiekimų ir svarbos, vadovautis tik savo kompetencija, pavestą darbą atlikti kokybiškai ir laiku;

19.7. raštu informuoti IA ir asmenis, kurie kartu dalyvauja ekspertinio vertinimo procedūroje, apie esamą ar galimą interesų konfliktą ir nusišalinti nuo dalyvavimo tolesnėje procedūroje, jei paaiškėja, kad šiose procedūrose kaip projektų pareiškėjai ar partneriai ar vykdytojai (įskaitant galutinius naudos gavėjus) dalyvauja asmenys, iš kurių ekspertas, asmenys, susiję su Ekspertu artimos giminystės ar svainystės ryšiais, gauna bet kurios rūšies pajamų ar ekspertas, asmenys, susiję su Ekspertu artimos giminystės ar svainystės ryšiais, turi ar valdo pagal kito asmens įgaliojimą daugiau kaip 10 procentų juridinio asmens įstatinio kapitalo arba akcijų, arba kiti asmenys dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas;

19.8. 1 metus po paraiškos, ar projekto ekspertinio vertinimo atlikimo neturėti darbo, komercinių, ar kitokio pobūdžio bendradarbiavimo santykių (tiek kaip fizinis asmuo, tiek atstovaujant juridinius asmenis) su atitinkamu pareiškėju, projekto vykdytoju, ar juridiniu asmeniu dėl kurio buvo teikiama ekspertinė išvada ar nuomonė.

20. Ekspertas, atliekantis ekspertinį vertinimą pagal paslaugų / autorinę / žodinę / darbo sutartį, gali pradėti vykdyti vertinimą tik pasirašęs eksperto konfidencialumo ir nešališkumo užtikrinimo pasižadėjimą.

IV SKYRIUS EKSPERTINIS VERTINIMAS

21. Užsakovas, teikiantis priskirtam ekspertui ekspertinio vertinimo užduotį, kartu pateikia ir visą kitą ekspertui būtina informaciją ekspertinei išvadai parengti. Ekspertas, gavęs informaciją, atlieka jos analizę bei ekspertinį vertinimą.

22. Ekspertinis vertinimas atliekamas:

22.1. atsakant į Eksperto išvados lape nurodytus klausimus. Ekspertas privalo išsamiai atsakyti į kiekvieną klausimą, pateikti argumentus, pastabas, apibendrintas išvadas ir rekomendacijas, taip pat ir laisvos formos eksperto atsiliepimą. Jei vertinimui reikia papildomos informacijos ar patikslinimų, ekspertas perduoda klausimus užsakovui. Gavus papildomus dokumentus/duomenis, ekspertas papildo ekspertinę išvadą.

22.2. kai ekspertiniam vertinimui nereikia atlikti detalaus faktų ir aplinkybių vertinimo, gali būti teikiamos konsultacijos žodžiu ir (ar) elektroniniu paštu.

22.3. Esant poreikiui ir galimybėms, gali būti organizuojamas Kliento, eksperto (jei jis sutinka su jo tapatybės atskleidimu) bei užsakovo susitikimas. Kitais atvejais eksperto tapatybė atskleidžiama tik teisės aktų nustatyta tvarka.

23. Užsakovas, apie gautos išvados (ne)tinkamumą informuoja ekspertą ir ekspertinio vertinimo vadovą.

24. Jei užsakovas nustato ekspertinio vertinimo trūkumą arba pateikta išvada neatitinka nustatytų reikalavimų, ekspertas privalo ištaisyti nustatytus trūkumus, papildyti ekspertinę išvadą. Esant poreikiui gali būti organizuojamas eksperto išvados trūkumų aptarimas su užsakovu ir susijusiais IA darbuotojais.

25. Jei užsakovas nustato, jog ekspertinio vertinimo išvada atitinka nustatytus reikalavimus, ekspertinis vertinimas atliktas tinkamai ir yra pagrįstas, pateikiama el. parašu pasirašyta galutinė ekspertinė išvada.

V SKYRIUS

EKSPERTŲ GRUPIŲ SUDARYMAS IR DARBO TVARKA

26. Jei projekte numatyta vykdyti/vykdoma MTEP veikla, sudaroma ekspertų grupė.

27. Ekspertų grupę sudaro 2 arba daugiau ekspertų.

28. Ekspertams siunčiant paklausimą, kartu siunčiama ir kita ekspertui būtina žinoti informacija (finansavimo priemonės aprašas, finansuojamos veiklos, verslo planai, komerciniai pasiūlymai ir kita išvadai parengti reikalinga informacija).

29. Ekspertas, gavęs informaciją, atlieka jos analizę. Vertinimui gauta informacija yra konfidenciali – ji negali būti jokia forma nei visa, nei dalimis viešinama, tiesiogiai ar netiesiogiai naudojama kitais, su ekspertiniu vertinimu nesusijusiais, tikslais.

30. Ekspertai atliekant vertinimą privalo:

30.1. laikytis sutartinių įsipareigojimų, konfidencialumo ir nešališkumo reikalavimų;

30.2. vertinant dokumentus, būti nešališkais ir gebėti objektyviai vertinti.

31. Ekspertinio vertinimo terminas nustatomas vadovaujantis priemonės teisiniu reglamentavimu, o jei jis nėra apibrėžtas, nustatomas ne ilgesnis kaip 10 d. d. (MTEP projektų atveju – ne ilgesnis kaip 15 d. d.) nuo pateikto užsakymo.

32. Ekspertų grupės ekspertas atlieka ekspertinį vertinimą atsakant į Eksperto išvados lape nurodytus klausimus. Ekspertas privalo išsamiai atsakyti į kiekvieną klausimą, pateikti argumentus, pastabas, apibendrintas išvadas ir rekomendacijas.

33. Ekspertų grupės išvados turi būti aiškios, pagrįstos, argumentuotos, be prieštaravimų ir dviprasmybių. Jeigu siūloma optimizuoti projekto veiklas ar išlaidas, turi būti aiškiai nurodyta, kokias, ir pateikti argumentai, kodėl. Visais atvejais turi būti nurodomas netinkamų išlaidų dydis, faktai ir aplinkybės, išskyrus atvejus, kai eksperto atsakymai nėra siejami su tinkamų išlaidų nustatymu. Ekspertai prisiima visišką atsakomybę už išvados išsamumą, kokybę ir turinį.

34. Tais atvejais, kai nėra bendro ekspertų grupės sutarimo, gali būti pasirenkamas vienas iš variantų:

34.1. po diskusijos priimamas vieningas sprendimas;

34.2. arba gražinama papildomai pasianalizuoti visiems ekspertams ir organizuojamas papildomas aptarimas,

34.3. arba pasitelkiamas papildomas ekspertas.

35. Ekspertų grupės svarstyti klausimai ir išvados apibendrinami bei pateikiami vienoje išvadoje.

36. Išvada patvirtinama protokolu, pasirašant visiems grupės ekspertams.